

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gasolieopslag in zoutcavernes in regio Twente

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

14 september 2010 / rapportnummer 2458-26

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

AkzoNobel en North Sea Group hebben het voornemen gasolie op te slaan in bestaande zoutcavernes. Om dit mogelijk te maken wordt een rijksinpassingsplan gemaakt. Voor dit rijksinpassingsplan zijn het ministerie van Economische Zaken (EZ)¹ en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Voor de realisatie van de gasolieopslag is daarnaast een vergunning op grond van de Wet Milieubeheer (Wm) nodig. Hiervoor zijn AkzoNobel en North Sea Group initiatiefnemer en is het Ministerie van EZ het bevoegd gezag.

Voor de besluitvorming over het rijksinpassingsplan en de Wm-vergunning wordt een gecombineerd Plan- en project-MER (MilieuEffectRapport) opgesteld. Het ministerie van EZ is initiatiefnemer voor het Plan-MER gedeelte en AkzoNobel en North Sea Group zijn initiatiefnemer voor het project-MER gedeelte.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')² beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

Plan-MER voor het rijksinpassingsplan

- De onderbouwing van nut en noodzaak van het voornemen, de opslagwijze en locatiekeuze binnen Nederland en een beschrijving van de beschouwde alternatieven;
- Indien nodig: een passende beoordeling met daarin de gevolgen voor Natura-2000 gebieden;

Project-MER voor de vergunning

- Een beschrijving van de geologische opbouw in Zuid-Oost Twente en in het bijzonder de opslaglocatie, de integriteit (stabiliteit, lekdichtheid) van de geselecteerde zoutcavernes en de onderbouwing van de veiligheid van de opslag in de cavernes;
- Een beschrijving van de effecten op bodemdaling, bodemtrillingen, waterhuishouding, eventuele effecten op natuur en landschap en mogelijke mitigerende maatregelen om deze effecten te voorkomen dan wel te beperken;
- Alternatieven voor de vervoerskeuze van de gasolie naar de opslag en de effecten van deze alternatieven op veiligheid, luchtkwaliteit, geluid en verkeer;
- Een beschrijving van mogelijke calamiteiten die kunnen plaatsvinden tijdens vervoer in het havengebied, overslag, vervoer over weg/pijpleiding, opslag, monstername en sluitingsfase en een beknopte weergave van maatregelen om dit te voorkomen dan wel te beperken.

De samenvatting van het MER moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

---

¹ Het ministerie van Economische Zaken is coördinerend bevoegd gezag voor deze procedure.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

2. LEESWIJZER

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in aanvulling op de notitie Reikwijdte en Detailniveau (R&D) in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. In hoofdstuk 3 gaat de Commissie in op de aandachtspunten voor het Plan-MER en in hoofdstuk 4 en 5 op de aandachtspunten voor het project-MER.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies *niet* wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

3. PLAN-MER VOOR HET RIJKSINPASSINGSPLAN

3.1 Nut en noodzaak voornemen

Geef aan wat de aanleiding is voor dit initiatief en welke overwegingen hierbij een rol hebben gespeeld.³ Volgens de startnotitie past het voornemen goed binnen de Wet Voorraadvorming Olieproducten (WVA 2001). De Notitie R&D biedt hiervoor nog geen onderbouwing. Motiveer dit nader in het Plan-MER. Ga hierbij in op:

- De bestaande strategische voorraad van Nederland in binnen- en buitenland en een eventueel (toekomstig) tekort aan opslag;
- De uitgangspunten voor strategische opslag (bijvoorbeeld fysieke aanwezigheid, geografische spreiding, (spreiding van) type risico's);
- Het (gewenste) aandeel in de strategische opslag bij commerciële bedrijven;
- De waarschijnlijkheid dat dit voornemen als onderdeel van de strategische opslag zal worden gebruikt, en hoe en door wie⁴ daarover wordt beslist.

3.2 Alternatieven en milieugevolgen

De notitie R&D beschrijft geen alternatieven. Er zijn twee punten waarop alternatieven mogelijk aan de orde zijn:

- De locatie van de opslag (in het buitenland, binnen Nederland, welke regio/plaats)
- De wijze van opslag (bovengronds in tanks, in de ondergrond)

Ga in het Plan-MER in op alternatieven voor gasolieopslag (De Commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan opslag in tanks op de Tweede Maasvlakte of in het Eemshavengebied).

Beschrijf in het plan-MER de milieugevolgen van de alternatieven op een globaal detailniveau passend bij een rijksinpassingsplan. Ga hierbij in ieder geval in op het directe en indirecte ruimtebeslag en de infrastructurele mogelijkheden en beperkingen (veiligheid van de opslag,

---

³ Zie ook de zienswijze van Natuur milieu Overijssel waarin wordt gevraagd naar de aanleiding van het voornemen.

⁴ In Nederland wordt de strategische brandstofopslag uitgevoerd door de stichting COVA.

aan- en afvoer van grondstoffen, externe veiligheid, bodem, water, natuur, landschap, geluid, lucht, klimaat). Laat zien op welke wijze de trechtering van de locatiealternatieven geleid heeft tot de keuze voor ondergrondse opslag en de keuze voor de regio Twente.

Passende beoordeling

Als in het Plan-MER meerdere locatiealternatieven worden uitgewerkt, kan het zijn dat voor die locatie een passende beoordeling nodig is op een detailniveau passend bij een rijksinpassingsplan. Deze passende beoordeling voor het voorkeursalternatief moet dan worden opgenomen in het Plan-MER.

3.3 Beleidskader

De startnotitie geeft een overzicht van de voor het voornemen relevante wetgeving en de te nemen besluiten. Beschrijf in het Plan-MER het verdere relevante juridische en beleidsmatige kader bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en geef een overzicht van de randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden en beperking van de emissies e.d.) die hieruit voortvloeien. Beschrijf daarbij welke besluiten door wie genomen moeten worden.

4. PROJECT-MER

4.1 Achtergrond en buitenlandse ervaring

AkzoNobel en North Sea Group kiezen voor de opslag de locatie Marssteden. Deze keuze is vanuit het standpunt van Akzo Nobel en North Sea Group voldoende toegelicht in de notitie R&D; dit kan overgenomen worden in het project-MER. Volgens de notitie R&D is in Duitsland ruime ervaring opgedaan met de opslag van gasolie in zoutcavernes. Ga in het project-MER in op deze voorbeelden en ervaringen. Bespreek de overeenkomsten met deze projecten en ook die aspecten, waarin dit project uniek is en afwijkt van bestaande voorbeelden.

4.2 Beleidskader

Ga in het project-MER, naast het in de notitie R&D genoemde beleidskader, ook in op randvoorwaarden zoals die voortkomen uit Nationaal beleid op het gebied van duurzaamheid en energie, de Waterwet, Geluidsbeleid van de gemeenten Hengelo en Enschede en het Mobiliteitsplan Enschede met bijbehorende toekomstvisie en geef aan wat hiervan de consequenties zijn voor de gasolieopslag.

4.3 Beschrijving voorgenomen activiteit

In de startnotitie wordt aangegeven dat het beoogde opslagvolume van één caverne minimaal 150.000 m³ is. Er wordt gesproken van mogelijke aanleg in 2 fases. Beschrijf in het MER de totale beoogde opslagcapaciteit. Beschrijf ook de verdeling van de opslagcapaciteit over de cavernes. De Commissie adviseert zowel fase 1 als fase 2 in het MER te beschrijven.

Beschrijf in het MER de eigenschappen van de gasolie die wordt opgeslagen. Uit de startnotitie is niet duidelijk of er 1 of meerdere types gasolie moeten worden opgeslagen. Ga, indien van toepassing, ook in op de eigenschappen van de verschillende soorten gasolie en de veranderingen daarin tijdens de opslag. Geef ook aan welke hoeveelheden voor deze verschillende soorten nodig zijn.

Mondiaal neemt het gebruik van biobrandstof toe. Verschillende typen gasolie die op de markt zijn, moeten nu en in de toekomst gemengd worden met biobrandstof. Ga in op de mogelijkheden om ook binnen de strategische opslag het gebruik van biobrandstof te faciliteren.

Het initiatief is in de tijd te splitsen in de aanlegfase, de gebruik & beheersfase inclusief het vullen van de cavernes, en tenslotte de afsluitingsfase, waaronder het legen van de cavernes. Onderscheid hierbij de volgende deelactiviteiten:

- Aanlegfase
  - de aanleg van productie- en vervoersleidingen, dan wel het gebruik van bestaande leidingen⁵;
  - het oprichten van een mobiele afvuleenheid;
  - de aanleg van infrastructuur;
- Vulfase
  - Het vullen van de cavernes met gasolie;
  - De afvoer van de verdrongen pekeloplossing;
- Gebruik & beheersfase
  - aan en afvoer van de gasolie (overslag schip naar wal, vervoer wal naar caverne en vice versa);
  - het vullen en terugwinnen van gasolie uit de cavernes onder bepaalde druk;
  - het behandelen van de teruggewonnen gasolie;
  - monsternamen/workover van de installatie/put;
  - voorziening calamiteit/lekkage injectieputten;⁶
- Afbouwfase
  - het leeg produceren van de gasolieopslag;
- Sluitingsfase
  - het afsluiten van de putten.
  - het ontmantelen van de verschillende installaties;
  - het terugbrengen van de locaties in de oude toestand.

---

⁵ Zie ook de zienswijze van Vereniging Behoud Twekkelo waarin vraagtekens worden gezet bij de integriteit van het bestaande pekelleidingnetwerk.

⁶ Zie ook zienswijze Buurtkring Usselo waarin aandacht wordt gevraagd voor een opvang bij de cavernes in het geval van een calamiteit.

Beschrijf, naast de in de startnotitie genoemde aandachtspunten, deze deelactiviteiten en schenk daarbij aandacht aan de volgende aspecten:

- de duur en timing van de fases;
- de te verwachten bodembewegingen tijdens de verschillende fases en de gevolgen daarvan voor de grondwaterstand en de afsluitendheid van de caverne voor de gasolie;
- de bemaling bij de aanleg van de leidingen.

Beschrijf maatregelen om de milieueffecten te verminderen dan wel te voorkomen.

4.4 Alternatieven en varianten

Vervoer gasolie naar locatie

Werk alternatieven uit voor het vervoer van de gasolie naar de locatie en vice versa. De Commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan:

- vervoer door een pijpleiding met verschillende mogelijke tracés;
- het overslaan van de gasolie op de kade in Enschede;
- alternatieve tracés voor het vervoer per as (of combinaties van routes).

Hanteer hierbij voor alle alternatieven hetzelfde detailniveau. Geef hierbij aan wat de verschillen zijn tussen de alternatieven voor wat betreft externe veiligheid, de kans op bodem- en grondwaterverontreiniging, luchtkwaliteit, energieverbruik, CO₂-emissies en verkeersveiligheid.

Ga in op wat het vervoer door het gebied Twekkelo betekent voor het voornemen van de gemeente Enschede om de wegen in dit gebied voor doorgaand verkeer af te sluiten.⁷

Varianten technische uitvoering installaties

Beschrijf in het MER de uitvoering van de afvulinstallatie, inclusief eventuele varianten. Toets deze, inclusief de pijpleidingen en opslagfaciliteiten, aan best beschikbare technieken welke zijn vastgelegd in BREF documenten.⁸

5. REFERENTIE

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

---

⁷ Zie ook diverse zienswijzen waaronder die van de Vereniging Behoud Twekkelo waarin aandacht wordt gevraagd voor de effecten van het vervoer op Twekkelo en mogelijke alternatieven voor het vervoer door dit gebied.

⁸ Met name de BREF's 'Refineries and Storage'.

6. MILIEUASPECTEN IN HET PROJECT-MER

6.1 Algemeen

Maak, indien relevant, bij de effectbeschrijving van de verschillende milieuaspecten onderscheid in de verschillende fasen van de gasolieopslag genoemd in §4.3 van dit advies.

6.2 Diepe ondergrond, bodem en water

Diepe ondergrond

Ga in het MER in op de vloeistofdichtheid van de caverne, de kans en omvang van het optreden van aardbevingen, bodemdaling en andere bodembewegingen. Ga ook in op de invloed van eventuele discontinuïteiten in de ondergrond, zoals breuken. Geef aan welke gevolgen dit kan hebben voor veiligheid van de gasolieopslag. De Commissie onderschrijft het voorname⁹ op deze punten een toets te laten uitvoeren door een onafhankelijk bureau.¹⁰

Beschouw bij de mogelijke bodemdaling ook cumulatieve effecten met huidige activiteiten in de regio, zoals de gaswinning van de NAM en de huidige zoutwinning. Geef aan welke verdere bodemdaling het voornemen hieraan toe zal voegen.

Beschrijf de effecten, zoals genoemd in de startnotitie, tot 30 jaar na de verwachte beëindiging van de geplande activiteiten. Beschrijf de gebiedspecifieke technische maatregelen waardoor bodemdaling beperkt kan worden.

Water

Beschrijf de effecten op het grond- en oppervlaktewatersysteem. Geef in het MER een geohydrologische beschrijving van de ondergrond. Ga daarbij in op grondwaterstromen en de kwel- en inzijgingsgebieden. Onderzoek in hoeverre de op lange termijn verwachte bodembewegingen effect kunnen hebben op de grondwaterstroming en op de kwel/inzijgingspatronen.

De Commissie adviseert om de effecten op de waterhuishouding vast te stellen op basis van een kwantitatieve modellering. Geef de resultaten daarvan duidelijk weer op kaart. Neem in het MER een overzicht op van mogelijke mitigerende maatregelen.

Verontreiniging bodem en water

Lekkage van gasolie kan zowel boven als ondergronds optreden als gevolg van lekkage uit leidingen¹¹, mogelijke zoutvloeï en instabiliteit van de caverne of van andere mogelijke calamiteiten bij de overslag.¹² Beschrijf de effecten daarvan op de kwaliteit van de bodem, grond- en oppervlaktewater. Zie ook 6.4.2 van dit advies.

---

⁹ De Commissie heeft op 19 augustus 2010 een locatiebezoek gebracht aan de Hengelo en Enschede. Hierbij werd door de initiatiefnemers aangegeven dat een onafhankelijke toets wordt uitgevoerd door een Duits onderzoeksbureau.

¹⁰ Zie ook de zienswijze van de Stichting Natuur- en Milieuraad Enschede die aandringt op een onafhankelijke toets.

¹¹ Zie ook inspraakreactie van de Vereniging Behoud Twekkelo waarin zij vraagtekens zet bij de kwaliteit van de bestaande pekelleidingen, die mogelijk ook gebruikt gaan worden voor injectie van gasolie in de cavernes.

¹² Zie ook de zienswijze van Rijkswaterstaat waarin zij een aantal aandachtspunten voor de lektheid van de cavernes naar voren brengt.

6.3

Natuur

Neem in het MER kaarten op waarop de ligging van beschermde natuurgebieden, EHS-gebieden en andere gebieden met een beschermde status duidelijk staat aangegeven. Geef ook (op kaart) een duidelijk beeld van voorkomen en verspreiding van de relevante natuurwaarden (natuurdoeltypen en doelsoorten waaronder weidevogels en grondwatergevoelige biotopen en flora in het studiegebied). Indien geen actuele gegevens voor deze gebieden beschikbaar zijn, voer dan een aanvullend onderzoek uit.

Vergelijk in het MER de ecologische effecten van de verschillende alternatieven. Ga daarbij in op de tijdelijke effecten in de aanlegfase (zoals effecten van verstoring door geluid, verlichting en vervoersbewegingen), de meer permanente en langere termijn effecten van de geluidbelasting. Beschrijf tevens de effecten van tijdelijke bronbemaling aan de hand van contourkaarten van de (freatische) grondwaterstandverandering.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de ecologische hoofdstructuur (EHS).¹³ Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan.

Bepaal ook voor activiteiten die niet in of direct naast een beschermd gebied liggen, in hoeverre het voornemen invloed kan hebben op een beschermd gebied buiten het plangebied (externe werking).

Geef per gebied:

- de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied;
- de afstanden van de voorgenoemde activiteit tot de beschermde gebieden of kaarten met een duidelijke schaal waarvan dit is af te leiden.

Beschrijf voor EHS de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime is uitgewerkt in de Provinciale verordening. Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Soortenbescherming

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹⁴

¹³ Let op: naast Natura 2000 en de EHS gebieden zijn er andere beschermde gebieden, zoals beschermde natuurmonumenten (art. 10 Natuurbeschermingswet 1998), beschermde leefomgevingen (art. 19 Flora- en faunawet) en gebieden die vanwege internationale verdragen daartoe zijn aangewezen (art. 27 Natuurbeschermingswet 1998). Elk gebied kent zijn eigen beschermingsregime.

¹⁴ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats¹⁵. Geef, indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

6.4 Woon- en leefmilieu

6.4.1 Verkeer

Beschrijf in het MER de effecten van de alternatieven voor het vervoer op het lokale verkeer. Ga hierbij in op effecten op:

- de geschiktheid van de wegen en bruggen om vervoer van dergelijke omvang fysiek te kunnen verwerken (zijn de wegen en bruggen¹⁶ 'zwaar' genoeg);
- de doorstroming van het verkeer, met name in de spits;
- de verkeersveiligheid, met name ook voor langzaam verkeer (kruisende doorgaande (re-creatieve)routes, schoolgaande kinderen et cetera).

6.4.2 Veiligheid

Gezien de recente ontwikkelingen op het gebied van beleid, wet- en regelgeving voor het aspect externe veiligheid, adviseert de Commissie de risico's voor de gehele inrichting in kaart te brengen.¹⁷ Ga in elk geval in op extra risico's als gevolg van de ingebruikname van de cavernes voor gasolieopslag en eventuele buisleidingen en installaties die daarvoor worden aangelegd.

Vervoer en calamiteiten

Ga in op de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Geef aan wat de kans is op calamiteiten bij vervoer in het havengebied¹⁸, overslag, vervoer over weg/pijpleiding, opslag, monstername en sluitingsfase en geef een indicatie van de effecten hiervan op de omgeving. Beschrijf welke maatregelen worden opgenomen om de kans van *spills* zoveel mogelijk te beperken. Geef aan wat de veiligheidsgevolgen zijn van een lekkage van gasolie uit de cavernes als gevolg van mogelijk zoutvloeit. Geef een beknopte weergave van de maatregelen uit het Calamiteitenplan.

---

¹⁵ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 – 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

¹⁶ Zie ook de zienswijze van Rijkswaterstaat waarin wordt aangegeven dat de bruggen over het Twentekanaal (Boekelose brug en/of Oelerbrug) mogelijk niet geschikt zijn voor vervoer voor meer dan 10 ton per as.

¹⁷ Volgens de voorschriften van het Besluit Externe Veiligheid en Inrichtingen (BEVI). Mijnbouw valt nog niet onder dit besluit, maar de verwachting is dat dit vanaf 1 januari 2011 wel het geval zal zijn.

¹⁸ In haar zienswijze geeft Rijkswaterstaat aan dat er op dit moment een handhavingprocedure loopt omdat er nu een risico bestaat op een onvoorzien lozing op het Twente Kanaal op het op- en overslagterrein van North Sea Group; geef bij de beschrijving het project-MER aan in hoeverre dit risico door de grotere doorvoer als gevolg van het voornemen toeneemt.

7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Vergelijk de milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven met de referentiesituatie om zo een inzicht te geven in de veranderingen die in het gebied zullen optreden. Neem in het MER een heldere vergelijkingstabel op. De scores moeten voor elk afzonderlijk aspect inzichtelijk zijn en worden onderbouwd, zodat de totaalscores per onderdeel te herleiden zijn. Hanteer bij de vergelijking van de alternatieven hetzelfde detailniveau. Maak de eventuele weging of prioritering van verschillende aspecten inzichtelijk.

8. LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE

Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Beschrijf welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is. In het MER moet duidelijk worden gemaakt welke consequenties de kennisleemten en onzekerheden hebben voor het besluit. Geef een indicatie in hoeverre op korte termijn de informatie beschikbaar zou kunnen komen.

9. MONITORINGSPROGRAMMA

Voor de gasolieopslag Twente is monitoring van belang voor de volgende onderwerpen:

- door het initiatief geïnduceerde seismische activiteit;
- bodembewegingen ten gevolge de opslag, inclusief uiteindelijke daling na het leeg produceren van de caverne aan het eind van de opslagactiviteiten;
- integriteit van de leidingen;
- ontwikkeling van de waterhuishouding binnen de bodembewegingsschotel van het voor-nemen;
- ontwikkeling van de flora en fauna binnen de bodembewegingsschotel van het voor-nemen.

Beschrijf op basis hiervan in het MER een aanzet tot een monitoringsprogramma.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau gecombineerd plan- en project-MER

Activiteit: opslaan van gasolie in zoutcavernes

Initiatiefnemer plan-MER: Minister van Economische Zaken en minister van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Besluit: vaststellen rijksinpassingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C25.0

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Bevoegd gezag: Minister van Economische Zaken (coördinerend) en minister van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Initiatiefnemer project-MER: AkzoNobel Salt B.V. en North Sea Group

Besluit: vergunning op grond van de Wet Milieubeheer (Wm)

Categorie Besluit m.e.r.:

project-m.e.r. categorie C25.0

Bevoegd gezag: Minister van Economische Zaken

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van: 1 juli 2010

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 2 juli t/m 12 augustus 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 6 juli 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 14 september 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

dr. M.J. Brolsma

dr.ir. J. Hoeks

T.R. Knottnerus

prof. dr. F.W. Saris (voorzitter)

drs. W. Smal (secretaris)

ir. B.J. Wiekema

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Voornemen Gasolieopslag in Zoutcavernes in regio Twente, Den Haag, juni 2010, Ministerie van Economische Zaken en ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, publicatienummer 13PD2010G278

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. W. Lentink, Enschede
2. Buurtkring Usselo, Enschede
3. Stichting Dorpsraad Boekelo, Enschede
4. Natuur en Milieu Overijssel, Zwolle
5. Stichting Natuur- en Milieuraad Enschede, Enschede
6. Vereniging Behoud Twekkelo, Twekkelo
7. Ministerie van Economische Zaken vestiging Oost, Deventer
8. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
9. Ministerie van Verkeer en Waterstaat – Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Arnhem
10. Provincie Overijssel

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Gasolieopslag in zoutcavernes in regio Twente

AkzoNobel en North Sea Group hebben het voornemen gasolie op te slaan in bestaande zoutcavernes. Om dit mogelijk te maken wordt een rijksinpassingsplan gemaakt. Voor dit rijksinpassingsplan zijn het ministerie van Economische Zaken (EZ) en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Voor de realisatie van de gasolieopslag is daarnaast een vergunning op grond van de Wet Milieubeheer (Wm) nodig. Hiervoor zijn AkzoNobel en North Sea Group initiatiefnemer en is het Ministerie van EZ het bevoegd gezag. Er wordt voor deze besluiten een MER opgesteld.

ISBN: 978-90-421-3128-6

Arthur van Schendelstraat 600 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

